

Ó, ÜNNEPEK! Ó, ÜNNEPEK!

Pandan, 1994

I.

BRASNYÓ ISTVÁN

Berkes Erzsébet emlékének

ÚJÉV HAJNALA

Vegetáció töredezett címerei,
legyőzött mezei virágok serege:
tájkép – dér és zúzmara.
A horizontról lezuhanó síkság
most szűkös,
akár a tankcsapda.
Az égalj magasan van,
pengeéles és pengevékony:
napok nem érnek ide;
ideleln minden csupa archeológia,
véletlen élő lelet,
elbitangolt állomány.
Dugába dőlő Mezopotámia,
„Ott, ahol zúg az a négy folyó” –
az égbolton itt szakad egymásba;
hasadozó Mercator-vetület.
A vetések, mint sün zöld háta,
fél rálépni a gazda –
miféle növény kel itt?

Elér-e eddig a Genézis tudomása,
vagy itt valahol van
a Teremtés határa?

NAGYHÉT

A böjti szél kibontja hajzatát,
feslik kárpáti kontya.
Porzó ugarok,
torzsok nyilaznak,
korbács szíjai csapdossák
a ház falát.
A szüremelő liszt fölveri a félhomályt,
a gyűrű az ujjon megszorul:
csupa neszező utalás,
hogy ácsszekerce és gerenda és szegek
és más már nincs is a világon,
csak a megújuló kopácsolás.
S aki a zajban nem alhatik,
a szélre már nem is fülel,
csupán a köntöst érzi a testén,
a köntöst, amelyre kockát vetettek.

HÉTFŐI LOCSOLKODÁS

A szélfúvás elé kitergetett
fehér alsószoknyák
harangokként zúgnak:
végül is micsoda kikelet!
Meztelen lábak,
ahogy az égre kalimpálnak,
paskolva a magasság kékjében:
elakad a lélegzet.
Akár ágyúzás távoli hangja,
úsztatja a fuvallat
a lóporfüstként szétzilált,
alacsonyan szálló fellegeket.

Morajlás a föld alatt –
melytől ős sírokban
a holtakkal eltemetett
tojások héja megreped.
És a föld mélye elnyeli a vizeket.

MÁJUSFA

Hűvös hajnalát
megérte a kerékbe tört vidék,
szalagokként lóg a bele,
s odafönn, a magasban,
a pózna tetején is
még markolja flaskáját,
a viláგért sem adná.
Így telik
lélkek megkésétt középkora
a futamodásra kész
napszakban.
Míntha a Mindenség
dőlésre állna: a merőleges
elnagyolt tévedés –
reves ajtók függeszkedése
bizonytalan sarkukon.
Ideiglenesre épített kereke
fölfelé tör forogva:
ünnepli sosem volt
nomád föltámadását.

VASÁRNAP

A kakas torkát
elmetszi a virradat,
vére szétömlik az égajlon.
Farktollai szivárványa
szemétre vetve,
kutya szaglássza.

Fecskék már nemigen
járnak vissza,
mind elhullanak a nagy útban,
vagy kerülnek az ember hiányát.
A falak idővel megroggyantak,
levetettek magukról meszet, tapasztást.
Az üres látóhatár
önmaga délibábjába zuhan:
kiapadt morotva sarába
vetné ágyát.
Az itt élőt a karjára
tetovált horgony tartja csupán
e kopárság mélyén lebegve.

PÜNKÖSD

A kilombosodott bokor árnyán,
árkádiai pázsiton,
máson jár az esze a kisleánynak,
nem juhokon:
újságbeli erotikán –
küszködve magányosságával
tenyerét két combja közé szorítja.
Hogy a hasában mily varázslat
rejtezik,
és pőresége túltesz
bármely új ruhán,
s hogy létezik benne valami
magától való tudomány.
Így várja a délutánt,
hogyan a tükör lapjáról fejtse le
a káprázatot,
amit a levegőben tágasra duzzaszt
a sárga porát hullató
bodzavirág.

SZENT GYÖRGY-NAPI DELELÉS

A galacsinhajtók,
a szartúró bogarak
a legelő szélén
összeakasztják fényes, fekete
kaucsuktapogatóikat,
majd a győztes
labdacsát messzire gurítja
párjával a keréknyomban:
Egyiptomban kelhet így a Nap.
Amikor itt még török tevék
deleltek,
és a föld szittyós színén
jártak a vizek –
hogyan elszállt az idő . . .
Mára a kút mélye is kiszáradt,
fekete,
villog fenekéről a belevetett
kutya szeme:
szűkös, pásztori világkép.
Hátborzongató perspektíva.
Szent György a sárkányt hiába győzte le.

PÉTER-PÁL-NAP A TANYÁN

A nyárelő lehullott,
levecesre ütődött, korai körtéin
a fűben méhek zsonganak,
miközben a verőfény
a fűszálakon sárga lángra kap –
emberek szállják meg a környéket,
a föld elevenébe gépek tipornak,
s az árpakalász
meztelen toklászaival védekezik,
óvni igyekszik szemeit.
Innentől aztán minden geometria,

aránypár, tizedes tört, szimmetria,
egyenes rend és számmisszika,
gépolaj, üzemanyag, kardántengely,
köszörű és eltörött gépi kasza.

PARASZTOK ÜNNEPLŐBEN

Megtelt a persely,
vége a látomásnak.
A bűn, hogy feloldozást nyert-e,
ha nincs feloldozása –
másra való élő és halott.
Csoportképen az idill beállítása
ha sikerül, jó ez a világ,
ha hallani, hogy a háttérben
a falusi udvaron
gágognak a libák,
vagy konda rőfög, és a bűze száll.
De hogy ezentúl is léteznek vágyak,
ez mind rejtenivaló,
mint álma egy nagylánynak.
Nem csak diófán nőhet ikerdió.

A ciklus zárórészét a következő számunkban közöljük